

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Фізико-технологічний факультет
Кафедра теорії та методики професійної освіти

***СУЧАСНИЙ ВЧИТЕЛЬ
ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ:
ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ***

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
26-27 жовтня 2016 р.**

Україна, Рівне
Видавець О. Зень
2016

УДК 373.5.011.3- 051:331

ББК 74.268

П 341

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 10 від 27 жовтня 2016 р.)

Редакційна колегія:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ – голова оргкомітету;

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук., професор, перший проректор РДГУ – заступник голови оргкомітету;

Дейнега Олександр Вікторович – кандидат економічних наук, проректор з наукової роботи РДГУ – заступник голови оргкомітету;

Сингаївський Дмитро Васильович – кандидат педагогічних наук, доцент, декан фізико-технологічного факультету РДГУ;

Лісова Світлана Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики професійної освіти;

Поліщук Наталія Володимирівна – кандидат технічних наук, доцент;

Шутяк Володимир Георгійович – кандидат педагогічних наук, доцент;

Дупак Надія Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент;

Кирильчук Юрій Васильович – кандидат педагогічних наук, доцент;

Літковець Олена Дмитрівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач;

Шурин Олена Іванівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач.

Рецензент:

Савченко Лариса Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та методики технологічної освіти ДВНЗ «Криворізький національний університет».

Сучасний вчитель трудового навчання та технологій: досвід та перспективи.
Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Рівне 26 – 27 жовтня 2016 року). – Рівне: О. Зень, 2016. – 114 с.

ISBN 978-617-601-167-5

У збірнику представлено тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Сучасний вчитель трудового навчання та технологій: досвід та перспективи», яка відбулася 26-27 жовтня 2016 р. на базі Рівненського державного гуманітарного університету, за ініціативи кафедри теорії і методики професійної освіти. Тематику доповідей присвячено: шляхам удосконалення форм і методів організації науково-дослідницької та позааудиторної роботи; сучасним методикам і практичному досвіду: викладання навчальних дисциплін у системі підготовки вчителів трудового навчання та технологій; навчання учнів в загальноосвітніх закладах трудового навчання та технологій.

Збірник адресовано науковцям, аспірантам, вчителям трудового навчання, студентам, з метою використання в науковій та навчальній діяльності.

*За достовірність фактів, дат, назв і т.п. відповідають автори статей.
Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.*

УДК 373.5.011.3- 051:331

ББК 74.268

ISBN 978-617-601-167-5

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2016

© Автори статей, 2016

ЗМІСТ

Передмова	3
Андрощук І.В. Проектна технологія як засіб підготовки вчителів трудового навчання та технологій до педагогічної взаємодії.....	4
Андрощук І.П. Позаурочна предметно-перетворювальна діяльність майбутніх вчителів трудового навчання.....	6
Бережна М.В. Інженерно-педагогічна складова діяльності викладачів практичного навчання.....	9
Борисова Т.М. Самостійна навчальна робота студентів у світлі євроінтеграції.....	12
Валага А.М. До проблеми розвитку технічного мислення у майбутніх вчителів трудового навчання.....	14
Вовк Н.В., Селиверстова Г.В. Уроки трудового навчання з застосуванням технології емпайрмент.....	16
Войтко А.І., Хоронжевський О.М., Зброжек Д.Г. Використання інтерактивних технологій на заняттях профільного навчання «Деревообробка» в 10-му класі	17
Галамбош Г.В. Патріотичне виховання молоді: сучасні аспекти розвитку	19
Гомонець О.А. Впровадження інноваційних технологій в систему підготовки вчителя трудового навчання у педагогічному коледжі.....	21
Гордійчук Ю.П. Теоретичні аспекти розвитку графічних компетентностей в учнів на уроках трудового навчання.....	23
Гриценко Л.О. Інтерактивні технології навчання студентів графічних дисциплін	25
Гусак Н.В. До питання про формування професійної самосвідомості майбутніх учителів трудового навчання.....	28
Дорош Г.В. Теоретичні аспекти формування в учнів старших класів навчальних компетентностей засобами проектних технологій	30
Дупак Н.В. Підготовка майбутніх вчителів технологій до інноваційної діяльності..	32
Жогло Н.В. Підготовка майбутнього вчителя технологічної освіти до реалізації проектних технологій.....	35
Калязін Ю.В. Інтерактивні системи навчання при вивченні метрології та стандартизації.....	37
Кирильчук Ю.В. Організація дослідницької роботи майбутніх вчителів технологій при вивченні методичних дисциплін	39
Кібальник В.А. Переваги та недоліки програмного забезпечення системи дистанційного навчання.....	42
Кудря О.В. Підготовка майбутніх вчителів трудового навчання до навчання учнів основної школи елементам дизайну.....	45
Кузьменко П.І. Вплив міжпредметних зв'язків з інформатики та обчислювальної техніки на засвоєння студентами знань з інженерної та комп'ютерної графіки.....	46
Кулінка Ю.С. Методичні аспекти використання арт-технологій на уроках трудового навчання.....	49
Лісова С.В. Професійна компетентність майбутнього вчителя у контексті модернізації вищої освіти.....	52
Літковець О.Д. Впровадження сучасних педагогічних технологій в процес	

підготовки вчителя трудового навчання та технологій.....	54
Мельник І.В. До питання фахової підготовки сучасного вчителя трудового навчання та технологій.....	56
Мокляк В.І., Одарчук О.М. Самопізнання особистості засобами арт-терапевтичної техніки лялькотерапії на уроках трудового навчання.....	59
Нагорна Н.О. Евристичні методи проектування як засіб формування проектно-технологічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання.....	63
Орлова Н.С. Залучення учнів молодшого шкільного віку до художнього конструювання.....	66
Осіпова В.С. Мультимедійні технології як важлива перспектива розвитку освітнього процесу.....	68
Охріменко Л.С. Традиційний костюм українців XVI-VII століття.....	70
Поліщук Н.В. Освітній аспект застосування інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання.....	72
Поляков С.В. Технологія розробки дидактичного супроводу засобами SAMTASIASTUDIO процесу навчання креслення.....	74
Савенко І.В. Естетичне виховання у процесі підготовки майбутніх учителів технологій до викладання основ дизайну.....	77
Сервачак О.В., Малєєва І.В. Формування жіночої та національної ідентифікації дівчат на уроках трудового навчання.....	79
Сергійчук Н.М. Формування професійних умінь майбутніх учителів технологій засобами ІКТ.....	81
Симонович Н.В. Сутнісні особливості інтерактивних технологій навчання.....	83
Сіпайло В.О. Використання засобів комп'ютерної техніки на уроках трудового навчання.....	85
Титаренко В.М. Гігієнічна культура учнів загальноосвітньої школи на уроках трудового навчання	87
Титаренко В.П. Естетико-педагогічна проекція українських народних промислів.....	89
Титаренко О.О. Самостійна робота студентів при організації навчального процесу.....	91
Фещук Ю.В. Графічна підготовка майбутніх учителів трудового навчання та технологій у системі вищої освіти.....	92
Цина А.Ю. Проектування та впровадження інноваційних педагогічних технологій.....	94
Чорнусь С.М. Зв'язок графічної підготовки майбутніх учителів технологій з вивченням дисципліни «Обробка конструкційних матеріалів».....	96
Шевчук А.А. Текстова вишивка: історичні аспекти української орнаментики на уроках трудового навчання.....	99
Шурин О.І. До питання підготовки вчителя технологій у контексті євроінтеграції.....	101
Якименко А.В. Мультимедія як невід'ємний засіб підвищення ефективності навчального процесу.....	103
Яремчук І.А. Формування проектно-технологічної компетенції майбутнього учителя технологій в умовах педагогічного коледжу.....	105
Автори	109

систему цінностей, усвідомити, як повсякденний спосіб життя кожної людини впливає на стан довкілля [3].

У здобутті освіти в сучасній школі навчання не має бути звичайним та буденним, особливо, коли метою вчителя є формування розвиненої, інформованої компетентної особистості. Головне – це викликати в школярів зацікавленість проблемами сталого розвитку з першого уроку й намагатись підтримувати їх протягом усього курсу навчання, перетворюючи звичайні уроки в рольові ігри, подорожі, маленькі бесіди чи дискусії за круглим столом, інтерв'ю тощо. Важливим є розуміння того, що освіта сталого розвитку спрямована на навчання в дії і для дії, тобто на оволодіння учнями всіма навичками, необхідними для того, щоб діяти для сталого розвитку.

На сьогоднішній день технології сталого розвитку займають усе більше і більше місце в освітньому процесі. Головною перевагою цих технологій є наочність, оскільки велика частка інформації засвоюється за допомогою зорової пам'яті, і вплив на неї дуже важливий в навчанні. Педагогіка емпайрменту допомагає зробити процес навчання творчим і орієнтованим на учня.

Отже, педагогіка емпайрменту відіграє важливу роль у проектній діяльності на уроках трудового навчання, у такий спосіб ми надаємо учням певну самостійність; мотивуємо до певних дій; творчо підходимо до підготовки уроку, прийняття індивідуальних рішень кожним учасником навчання.

Література

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. – 1736 с.
2. Кривоконь Н. І. Поняття насаження в аспекті психології соціальної роботи / Н. І. Кривоконь // Проблеми загальної та педагогічної психології: зб. наук. пр. Ін-ту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. – К., 2011. – Т. XIII, ч. 3. – С. 190–198.
3. Пометун О. І. Уроки для сталого розвитку : посібник для вчителя з навчального курсу за вибором для учнів 8-го класу загальноосвітніх шкіл. / О. І. Пометун, Л. М. Пилипчатіна, І. М. Сущенко. – Д. : «ЛПРА», 2013. – 100 с.

Войтко Андрій Ілліч,
старший викладач, кафедра технологічної освіти,
Рівненський державний гуманітарний університет;

Хоронжевський Олександр Мечиславович,
викладач, кафедра технологічної освіти,
Рівненський державний гуманітарний університет;

Зброжек Дмитро Георгійович,
викладач, кафедра технологічної освіти,
Рівненський державний гуманітарний університет

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ «ДЕРЕВООБРОБКА» В 10-МУ КЛАСІ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Найбільш вагомі результати з наукового обґрунтування та практичного використання інтерактивних технологій у навчальному процесі має вітчизняна дослідниця О.Пометун, яка теоретично обґрунтувала широке коло питань пов'язаних з інтерактивними технологіями навчання в сучасній шкільній практиці.

Аналізуючи суть інтерактивного навчання в умовах профільної технологічної підготовки учнів старшої школи О. Коберник та А. Терещук зазначають, що воно розуміється як «навчання у взаємодії, спрямоване на активізацію пізнавальної діяльності старшокласників, що відбувається у формі діалогу між учнями і учителем, учнівськими міні групами (учасниками проекту) на засадах співробітництва та співтворчості»[3].

Поняття «інтерактив» тлумачиться як «взаємодія». Виходячи з цього, інтерактивне навчання – це перш за все діалогове навчання в ході якого здійснюється взаємодія вчителя й учня, що «робить усіх учасників процесу навчання суб'єктами»[2].

Інтерактивне навчання – це специфічна форма організації пізнавальної діяльності, яка має передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожний учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність[4].

Інтерактивні методи навчання – це дієвий педагогічний засіб і необхідна умова оптимального розвитку учнів і вчителів, тому навчання майбутніх фахівців засобами інтерактивних технологій є сьогодні на часі [6].

Інтерактивна діяльність ґрунтується на активній комунікації учасників освітнього процесу. За даними Н. Побірченко та О. Коберник «Сутність інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх учнів; учитель і учень є рівноправними суб'єктами навчання» [3].

Обґрунтуємо аспекти використання інтерактивних технологій при проведенні занять профільного навчання з «Деревообробки» в 10-му класі при вивченні розділу «Проектування столярних виробів» [1]. Заняття на тему: «Теоретичні засади проектування» є засвоєння нових знань. На етапі повторення раніше вивченого матеріалу методом усного фронтального опитування учитель виявляє знання про основні особливості проектної діяльності. Інтерактивна бесіда послідовно переходить в наступний етап заняття – мотивацію навчально-трудою діяльності учнів. Учитель, демонструючи методи пошуку і формування нових ідей, ще раз наголошує на важливості цих методів при проектуванні виробу. Етап вивчення нового матеріалу розпочинається емоційною бесідою, під час якої вчитель демонструє плакати з даної теми заняття. Учні розглядають їх і виконують їх зразки в зошиті. Учитель поділяє учнів по парах і ставить перед ними таке завдання: користуючись підручником (ст.63) один одному назвіть по два методи [1]. Як варіант технології вирішення проблем можна використовувати «Дерево рішень», яке допомагає дітям проаналізувати та краще зрозуміти механізм прийняття складних рішень. Закріплення вивчення нового матеріалу проводиться у формі усного фронтального опитування з використанням інтерактивної технології «Дерево рішень».

Заняття на тему: «Проектування виробів і деталей, які мають форму тіл обертання» є засвоєння нових знань та практичної роботи, на цю тему виділяється 3 години. На етапі повторення раніше вивченого матеріалу методом усного фронтального опитування учитель виявляє знання про проектування виробів їх види. Тут доцільно провести інтерактивну бесіду. Інтерактивна бесіда послідовно переходить в наступний етап заняття – мотивацію навчально-трудою діяльності учнів. Учитель демонструє проекти які були раніше виготовлені і ще раз наголошує про прийоми складання проекту. Етап вивчення нового матеріалу розпочинається емоційною бесідою під час якої вчитель демонструє розробки проектів з виробами. Учні розглядають їх і коротко занотують їх в зошиті. Учитель поділяє учнів по парах і ставить перед ними таке завдання: користуючись підручником, плакатами один одному назвіть етапи проектування. Після засвоєння призначення та будови проекту учні виконують пробну роботу. Як варіант технології вирішення проблем можна використовувати технологію «Мікрофон», яка надає можливість кожному сказати щось швидко, по черзі, відповідаючи на запитання або висловлюючи певну позицію. Учні видаються чисті листки паперу, де вони будуть проводити пробні етапи складання проекту. Закріплення вивчення нового матеріалу проводиться у формі усного фронтального опитування з використанням інтерактивної технології «Мікрофон».

Заняття на тему: «Проектування конструктивних елементів з'єднань деталей» проводиться у формі лабораторно-практичної роботи, на яку відводиться 3 години. На етапах проведення попередніх уроків учитель виявляє в учнів знання про види роз'ємних і нероз'ємних з'єднань дерев'яних деталей виробів. Тут доцільно провести інтерактивну бесіду «Карусель». Інтерактивна бесіда послідовно переходить в наступний етап заняття – мотивацію навчально-трудою діяльності учнів. Учитель демонструє вироби, які були виготовлені раніше, де звертає увагу на з'єднання деталей. Етап вивчення нового матеріалу розпочинається емоційною бесідою, під час якої вчитель демонструє інструменти, якими здійснюється з'єднання деталей виробу. Учні розглядають їх і виконують їх малюнки в зошиті. Після чого учитель ставить перед учнями таке завдання: користуючись підручником, плакатами, наочними методами назвіть деталі кожного інструмента та принцип їх використання в побуті. Після засвоєння знань з призначення та будови інструментів учні виконують пробні прийоми роботи. Як варіант технології вирішення проблем можна використовувати «Карусель». Відбувається одночасне включення всіх учасників в активну роботу з різними партнерами зі спілкування для обговорення дискусійних питань.

Таким чином, ми обґрунтували аспекти використання інтерактивних технологій при вивченні розділу «Проектування столярних виробів» в 10-му класі профілю «Деревообробка».

Література

1. Громов Г. А. Деревообробка: навч. посіб. Для учнів 10-11 кл. середньої школи / Г. А. Громов, Г. М. Солодовников, Б. А. Черепашинець. [2-е вид.] – К.: Рад.школа, 1991. – 180 с.
2. Коберник О. М. Використання інтерактивних методик на уроках трудового навчання / О. М. Коберник, Т. І. Кравченко // Трудова підготовка в закладах освіти. – К.: Педагогічна преса. – 2003. – №2. – С. 28-31.
3. Коберник О. М. Теорія і методика профільного технологічного навчання учнів в старшій школі: навчальний посібник / О. М. Коберник, А. І. Терещук. – Умань: ФОП Жовтий, 2013. – 365 с.
4. Лосина Н. Б. Книга вчителя трудового навчання (тех. праця): Довідково-методичне видання / Н. Б. Лосина, Б. М. Терещук. – Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. – 608 с.

5. Пометун О. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання: Науково-методичний посібник / О. Пометун, Л. Пироженко – К.: А.С.К., 2004. – 192 с.
6. Саган О. Інтерактивні методи навчання як засіб формування навчальних умінь молодших школярів / О. Саган // Початкова школа. – 2002. – №3.

Галамбош Габрієлла Василівна,
асистент,
кафедра теорії і методики технологічної освіти,
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ: СУЧАСНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ

У сучасних процесах розбудови суспільства важливу роль відіграє саме молодь, вона несе відповідальність за процеси прийняття рішень на всіх рівнях, які впливають на їх життя. Саме зараз постало питання активізації та якісного оновлення підходів до формування системи цінностей дітей і молоді, оскільки історія активно твориться за нашої безпосередньої участі, від правильності обраного шляху залежить майбутнє нашої держави.

Протягом останніх десятиліть державою було розроблено низку нормативно-правових документів, які повинні сприяти підвищенню рівня національного самоусвідомлення та спрямувати виховання молоді у патріотичному векторі, а саме: Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 рр. [7], Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді [3], Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки [8], Указ Президента України від 13.11.2014 № 871 «Про День Соборності України» [6], Указ Президента України від 14.10.2014 № 806 «Про День захисника України» [5], наказ Міністерства освіти і науки України від 27.10.2014 № 1232 «Про затвердження плану заходів щодо посилення національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді», Програма національно – патріотичного виховання дітей та молоді у Полтавській області на 2016-2020 роки [4] та ін.

На основі аналізу вище зазначених документів можна зробити висновок про те, що в центрі патріотичного виховного процесу повинна бути особистість людини як найвища цінність. Зокрема, у Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді подано таке визначення патріотичного виховання: «Патріотичне виховання – складова національного виховання, головною метою якого є становлення самодостатнього громадянина-патріота України, гуманіста і демократа, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, до успадкування духовних і культурних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин» [3].

Бути патріотом – природна потреба особистості, задоволення якої виступає як умова їх духовного розвитку, утвердження гуманістичного способу життя, усвідомлення своєї історичної, культурної, національної та духовної приналежності до Батьківщини і розуміння демократичних перспектив її розвитку в сучасному світі. Це вимагає глибокого вивчення всіх суспільно значущих змін, процесів і явищ, які мають безпосередній вплив на формування особистості.

В умовах розбудови незалежної держави на перший план виходить проблема відродження національної системи освіти як передумови виховання нового покоління українців. Процеси демократизації, поява багатопартійної системи, зростання рівня інформованості створюють певні труднощі у розумінні молодим поколінням суті патріотизму. Тому головною метою української системи освіти є створення умов для розвитку і самореалізації кожної особистості як громадянина України, формування покоління, котре здатне навчатися впродовж всього життя, створення і розвиток цінності суспільства.

Патріотичне виховання у школах повинно спрямовуватись на залучення учнів до глибинних пластів національної культури і духовності, формування у молоді національних світоглядних позицій, ідей, поглядів, переконань на основі цінностей української культури [2, 142-143].

Школа – це відтворення суспільних та освітніх змін, унікальний соціальний інститут, через який проходить абсолютно кожен, тому важливо оцінити її роль у процесі патріотичного виховання підростаючого покоління.

Розвиток особистості проходить низку періодів. Кожний період розвитку людини спирається на певні види діяльності, зокрема дошкільний вік є сприятливим періодом для розвитку патріотичних почуттів. Патріотичне почуття це переживання, на основі яких у майбутньому формується громадянська позиція особистості, її людська та національна гідність. Патріотичні почуття дошкільників розвиваються в процесі спілкування з людьми, виконання з ними спільної діяльності. Вони спрямовані на розкриття і